

Vergaderjaar 2024–2025

35 034

Maatschappelijke diensttijd

Nr. 32

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 april 2025

De Maatschappelijke Diensttijd (MDT) biedt jongeren tussen de 12 en 30 jaar de kans om hun talenten te ontwikkelen, vrijwillig iets te betekenen voor een ander of de samenleving, en mensen te ontmoeten buiten hun eigen leefwereld. Deze drie elementen versterken jongeren én vergroten de sociale cohesie in de samenleving, iets waar juist in deze tijd behoefte aan is.

MDT is in samenwerking met jongeren, maatschappelijke organisaties, scholen, gemeenten, bedrijven en ministeries ontwikkeld. Organisaties kunnen in partnerschappen subsidie aanvragen voor het uitvoeren van MDT-trajecten waarin jongeren in maximaal een half jaar zich ten minste 80 uur inzetten. Dit doen zij op verschillende manieren: als buddy voor eenzame ouderen, door evenementen te organiseren voor mensen met een beperking, of via activiteiten bij maatschappelijke organisaties zoals voedselbanken en zorginstellingen.

Het afgelopen jaar was een bijzonder jaar voor MDT. Het aangekondigde voornemen om de rijksfinanciering stop te zetten, bracht veel teweeg in het netwerk en bij de jongeren die actief zijn voor MDT. Tegelijkertijd werd in die periode juist ook de waardering voor MDT zichtbaar, onder meer via het manifest van de Nationale Jeugdraad (NJR)¹, dat op steun kon rekenen van veel maatschappelijke organisaties. Na het besluit van uw Kamer² om MDT structureel voort te zetten en hiervoor jaarlijks € 130 miljoen beschikbaar te stellen – met een ingroeipad tot 2028 – konden we weer vooruitkijken. Dat betekende niet alleen een doorstart, maar ook het opnieuw inrichten van de organisatie. De afgelopen maanden is gewerkt aan de voorbereiding van een subsidieregeling voor

¹ In uw commissiebriefen met kenmerk 2024D34121 en 2024D36691 vroeg uw Kamer om reactie op de door NJR aangeboden petitie. Met deze brief reageer ik op deze verzoeken.

² Amendement van het lid Bontenbal, Kamerstuk 36 600 III, nr. 12. <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/amendementen/detail?id=2024Z20974&did=2024D49432>

2025, waarmee MDT-projecten door kunnen blijven gaan en nieuwe projecten kunnen starten. Daarnaast wordt met hernieuwde energie en toewijding gewerkt aan een nieuwe strategie voor MDT.

Deze brief biedt een terugblik op de afgelopen jaren en beschrijft hoe we ons voorbereiden op de doorstart en doorontwikkeling van MDT.

Terugblik MDT 2022–2024

MDT is in korte tijd uitgegroeid tot een landelijk dekkend programma, gedragen door een divers netwerk. We hebben ervoor gezorgd dat op meer plekken in Nederland MDT-aanbod is, dat aansluit op de behoeftes en interesses van jongeren en de lokale en regionale samenleving. MDT is bekender en beter vindbaar geworden en meer maatschappelijke organisaties, gemeenten en scholen zijn betrokken bij MDT. Inmiddels hebben 200.000 jongeren meegedaan aan MDT en uit onderzoek blijkt dat veel van deze jongeren ook na MDT actief blijven voor de samenleving.

Tegelijkertijd laten de ervaringen van de afgelopen jaren ook zien waar ruimte ligt voor verdere ontwikkeling. Zo maakt de toename van het aantal projecten het noodzakelijk meer aandacht te hebben voor de kwaliteit van de uitvoering van projecten, kan het aantal bedrijven dat lokaal betrokken is verder worden uitgebreid, juist omdat hier kansen liggen voor duurzame verankering van MDT in de samenleving en kunnen we meer focus aanbrengen in de thema's waar MDT zich op richt, zodat we beter kunnen laten zien wat MDT toevoegt en welke impact het programma realiseert.

Deze inzichten – zoals uitgebreid beschreven in de bijgevoegde rapportage MDT 2022–2024 en het onderzoeksrapport MDT 2024 – vormen het vertrekpunt voor de doorstart. Ze onderstrepen het belang van verdere focus, kwaliteitsverbetering en een duurzame samenwerking met het netwerk. Dit wordt nog eens extra onderstreept door het MDT-jongerenpanel dat in haar reflectie op de afgelopen jaren het belang van betere samenwerking tussen projecten en meer aandacht voor de kwaliteit van de uitvoering benadrukt.

Doorstart en doorontwikkeling MDT

Het is belangrijk dat het netwerk nieuw aanbod creëert en zo kan zorgen voor continuïteit. Omdat we de middelen voor 2025 nog dit jaar willen uitkeren, wordt in het voorjaar 2025 de subsidieregeling MDT gepubliceerd, zodat vanaf januari 2026 nieuwe initiatieven kunnen starten en lopende projecten door kunnen gaan. MDT blijft zo beschikbaar voor jongeren, terwijl we bouwen aan een sterker fundament.

Voor 2026 en verder werken we aan een meerjarig strategisch programmaplan. Dit doen we niet alleen, maar samen met jongeren, NJR, NOV, het brede MDT-netwerk, bedrijven en diverse departementen. In de doorstart kiezen we voor meer focus en duurzame versterking van MDT. Waar eerder de nadruk lag op groei en brede uitrol, richten we ons de komende jaren op een stevige verankering van MDT in de samenleving door meer aandacht te hebben voor verduurzaming en breed gedragen eigenaarschap. Deze doorontwikkeling krijgt ook vorm in de uitwerking van de subsidieregeling 2026 en verder. Om MDT structureel en in alle regio's aan te kunnen bieden aan alle jongeren, is het van belang het programma verder te versterken. Daarvoor is nodig dat meer bedrijven, fondsen en andere maatschappelijke partijen die nog niet betrokken zijn bij MDT, zich aansluiten en actief bijdragen aan een samenleving waarin jongeren de ruimte krijgen om mee te doen, zich te ontwikkelen en van

betekenis te zijn. Vanuit het programma zullen we deze partijen benaderen om te verkennen hoe we de betrokkenheid bij MDT kunnen versterken.

Daarnaast richten we ons op het bestendigen van de kwaliteit van projecten en trajecten en het zichtbaar maken van de impact van MDT. Tot slot streven we naar een gerichte inzet van MDT op twee relevante maatschappelijke opgaven waarin de behoeften van jongeren én de samenleving samenkomen: (1) veerkrachtige, mentaal gezonde jongeren en (2) een sterke, weerbare samenleving. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat MDT bijdraagt aan deze opgaven. Jongeren die deelnemen aan MDT bouwen aan zelfvertrouwen, leren omgaan met tegenslagen en ervaren zingeving doordat zij iets voor een ander kunnen betekenen. Zo draagt MDT bij aan hun mentale gezondheid en toekomstperspectief. Tegelijkertijd komen zij in contact met mensen buiten hun eigen leefwereld en worden zij gestimuleerd om zich maatschappelijk in te zetten. Daarmee draagt MDT bij aan meer sociale samenhang en een sterke, weerbare samenleving.

MDT gaat een nieuwe fase in. Een fase waarin we toe willen werken naar MDT als een vanzelfsprekende en zinvolle tijdsbesteding voor alle jongeren, mogelijk gemaakt door een breed netwerk van samenwerkende maatschappelijke organisaties, overheden, bedrijven, fondsen, scholen en jongeren. Want zoals één van de jongeren uit ons jongerenpanel zei: «Als je tijd hebt voor TikTok, heb je ook tijd voor MDT.» Na het zomerreces informeer ik uw Kamer over de beleidsambities en de uitwerking van het meerjarig strategisch programmaplan.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M.L.J. Paul